

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **R. F.** pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 30. januára 2013 v Bratislave dovolanie obvineného R. F. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. júla 2009, sp. zn. 5 To 113/2009 a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného R. F. **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica zo 4. marca 2009, sp. zn. 5 T 144/2007, bol obvinený R. F. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase, v dobe od asi 05.30 hod. do asi 06.45 hod. dňa 16.6.2007, v priestoroch zbúraniska bývalej práčovne v blízkosti mestského parku v Lučenci, po predchádzajúcom slovnom nedorozumení úmyselne usmrtil H. K., nar. X. v L., trvale bydliskom L., R. I. tým spôsobom, že ju doposiaľ nezisteným predmetom, najpravdepodobnejšie úlomkom stavebnej tehly, opakovane, veľkou silou a prudkosťou, v krátkom časovom intervale tesne za sebou minimálne 12-krát udrel do oblasti hlavy, čím jej spôsobil rozsiahle devastačné poranenia hlavy s otvorenou trieštivou zlomeninou lebečných kostí a deštrukciou mozgového tkaniva s krvácaním do vonkajšieho prostredia, ktoré bezprostredne po ich vzniku viedli

k jej centrálnej smrti (smrť mozgu).

Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len okresný súd) ho za to odsúdil podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. s použitím § 46 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Rovnako tak podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. uložil obvinenému ústavné ochranné protitoxikomanické liečenie. Zároveň podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. uložil obvinenému aj ochranný dohľad v trvaní 3 (tri) roky. Nakoniec podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodeným M. F., nar. X., trvale bytom L., R. I., škodu vo výške 846,20 € a V. Z. P., a. s., pobočka B. B., pracovisko L., Nám. A. P. X., škodu vo výške 1,40 €.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len krajský súd) rozsudkom zo 7. júla 2009, sp. zn. 5 To 113/2009 na podklade odvolania obvineného R. F. podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o uložení ochranného ústavného protitoxikomanického liečenia s tým, že v ostatných častiach ponechal rozsudok okresného súdu nezmenený, pričom odvolanie obvineného R. F. ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal 4. júla 2012 obvinený R. F. prostredníctvom splnomocneného obhajcu dovolanie. Po odstránení nedostatkov postupom podľa § 379 Tr. por. bola trestná vec obvineného R. F. predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o podanom dovolaní 22. januára 2013.

Obvinený R. F. v podanom dovolaní uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, d/ a g/ Tr. por.

V texte dovolania vo vzťahu ku všetkým uplatneným dôvodom spoločne argumentoval tým, že rozsudok krajského súdu považuje za nezákonný a v rozpore s viacerými trestnoprávnymi zásadami, predovšetkým so zásadou in dubio pro reo a zásadou voľného hodnotenia dôkazov. V dovolaní obvinený zopakoval svoju verziu, podľa ktorej sa tohto skutku dopustila úplne iná osoba, ktorá sa mu vyhrážala, že zabije jeho otca i celú

rodinu. Vytýkal krajskému súdu, že bol uznaný za vinného bez akéhokoľvek priameho dôkazu, ale len na základe nejakých indícií a domnienok. Podľa jeho názoru orgány činné v trestnom konaní nezabezpečili celý rad dôkazov, najmä nedostatočne skúmali pomery obvineného, pomery poškodenej, najmä čo sa týka osôb, s ktorými sa stýkala a ktoré mohli mať záujem na jej smrti. Obvinený R. F. spochybnil závery týkajúce sa biologických stôp, ktoré boli nájdené na jeho odevných zvrškoch, a to na tričku ako aj nohaviciach. Rovnako tak spochybnil aj závery znaleckého dokazovania z odvetvia klinickej psychológie a v tomto smere sa domáhal vypracovania kontrolného znaleckého posudku. Rovnako tak vytýkal orgánom činným v trestnom konaní, že nebol zabezpečený ani útočiaci predmet, ktorým bola poškodená usmrtená. V neposlednom rade poukázal aj na absenciu motívu svojho konania.

S poukazom na to obvinený v petite dovolania navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. júla 2009, sp. zn. 5 To 113/2009 a obvineného R. F. spod obžaloby pre obzvlášť závažný zločin vraždy oslobodil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preskúmal dovolanie obvineného a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/, § 372 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom splnomocneného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len dovolací súd) úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

V posudzovanej trestnej veci obvinený R. F. uplatnil dôvody dovolania uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, d/, g/ Tr. por., podľa ktorých dovolanie možno podať, ak

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,
- hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,
- je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo všeobecnej rovine treba k ostatnému dovolaciemu dôvodu uviesť, že z citovaného ustanovenia je zrejmé, že tento dôvod dovolania sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách, začína vyhľadávaním, nasleduje etapa zabezpečovania dôkazov, potom ich vykonávanie a na záver etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t. j. k vykonávaniu dôkazov súdom. Logicky však zahŕňa aj predchádzajúce dve štádia dokazovania, lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné ani v prípade, ak by ich súd na hlavnom pojednávaní vykonal v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Aby bol tento dovolací dôvod skutočne obsahovo naplnený, musí sa zároveň súdne rozhodnutie o nezákonné dôkazy aj reálne opierať.

Avšak tento dovolací dôvod sa nevzťahuje na posledné štádium dokazovania – na fázu hodnotenia dôkazov. V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový

stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Dovolací súd v rámci svojej rozhodovacej praxe ustálil, že ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a námietky k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., keďže obvinený R. F. v podanom dovolaní namietal predovšetkým skutkové závery okresného a krajského súdu.

V tomto smere Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné zdôrazniť, že dôvod dovolania uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je naplnený len vtedy, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom **správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

K tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že tento je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. **Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečnými skutkovými zisteniami, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa.** V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone.

Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčanie trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako aj pri ukladaní trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi (§ 47 ods. 2 Tr. zák.). Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú vzťah ku právnej kvalifikácii skutku.

Naopak, z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je evidentne zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, ktorý je vyjadrený v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov.

Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutia súdu druhého stupňa. Dovolací súd nemôže v tomto konaní posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd.

V dovolacom konaní tiež platí, že **obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu**

musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

O dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu **ide spravidla aj vtedy, ak obvinený v dovolaní v podstate len opakuje** námietky uplatnené už skôr v konaní pred súdom prvého a druhého stupňa, s ktorými sa súdy oboch stupňov dostatočne a správne vyrovnali.

V posudzovanom prípade tvorila základ dovolacích námietok obvineného kritika spôsobu, ktorým oba súdy hodnotili vykonané dôkazy. Obvinený jednotlivé dôkazy (výpovede svedkov a znalecký posudok) v dovolaní hodnotil inak ako súdy, lebo hodnotenie dôkazov súdmi vyznievajúce v jeho neprospech nezodpovedalo jeho predstavám. Na základe takto prezentovaného hodnotenia dôkazov následne dovolaciemu súdu predostieral vlastnú verziu skutkového deja, na podklade čoho sa v konečnom dôsledku domáhal oslobodenia spod obžaloby.

V predostretej verzii vystupoval nie ako páchatel', ale ako osoba, ktorá sa len nachádzala na mieste činu krátko po jeho spáchaní. To je ale v priamom rozpore s tým, čo na základe vykonaného dokazovania ustálil súd prvého stupňa v tzv. skutkovej vete výroku rozsudku, s ktorými zisteniami sa odvolací súd stotožnil. V tomto smere oba súdy svoje rozhodnutia náležite zdôvodnili, a to aj vo vzťahu k použitej právnej kvalifikácii skutku. V odôvodnení svojich rozhodnutí sa súdy riadne vyrovnali aj s obhajobnou argumentáciou obvineného R. F.

Je teda evidentné, že dovolacie námietky obvineného obsahovo nenapĺňajú dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. a už vonkoncom sa netýkajú právnej kvalifikácie skutku tak, ako to má na mysli dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Predstavujú len skrytú snahu obvineného, aby bolo rozhodnuté v jeho prospech.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako tak zistil, že dovolacie námietky obvineného R. F. obsahovo nenapĺňajú ani dôvody dovolania podľa

§ 371 ods. 1 písm. c/, d/ Tr. por., keďže dovolací súd pre takýto záver v konaní okresného a krajského súdu nenašiel žiaden podklad.

Na margo veci treba ešte dodať, že výrok rozsudku krajského súdu v tej časti, ktorou odvolanie obvineného R. F. zamietol je nadbytočný, keďže k zrušeniu rozsudku došlo na podklade iba jeho odvolania a v jeho prospech.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Vychádzajúc tak z vyššie uvedených teoretických východísk, ustálenej rozhodovacej praxe a prezentovaných úvah dovolací súd konštatuje, že v trestnej veci obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371, preto s použitím cit. § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. januára 2013

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová